

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szentgyörgy-utca 1092. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wttlich József könyvkereskedése, hova az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler (Neu-Marki 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész lven.

ELŐFIZETÉSI AR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési fölhívás

„Székely Hirlap“

Politikai, társadalmi- és a maros-vásárhelyi „Jogász-Egylet“ közlönyének

V-ik folyama második felére.

Nem mulaszthatjuk el ezen alkalommal, midőn egészen újjászervezendő lapunk fölött ismét egy fél év vonult el, arra az olvasó közönség, különösen a királyhágon inneni jogászok figyelmét és támogatását felhívni. A szerkesztőség különös gondot fordított arra, hogy a napi kérdéssé vált, s hazánkra nézve oly nagy horderejű codificatio kérdése feletti vitákat olvasóink mindég eredeti forrásból vegyék, erre nézve több jogász megígérte szellemi támogatását. Tárczánk érdekes és vegyes rovatunk élénk és új leend mindég.

Előfizetési díj: Egész évre 6 frt. Fél évre 3 forint. Évnegyedre 1 frt 50 kr. o. é.

Az előfizetési díj legcélszerűbben postai utalvánnyal a „Székely Hirlap“ kiadó hivatalának Maros-Vásárhelyre küldendő.

M.-Vásárhely, 1873. június 4.

L. A tulajdonképeni rendészet ott veszi kezdetét, hol a beligazgatás azon feladata, hogy a társadalmi egyéneket veszélyeitől megóvjá, s mint önálló működés tulajdon szervezési joggal lépjen fel, — egyesek vagyoni személybiztonság megtámadása esetében.

Feladatát a veszély elhárítása képezi, a mint azonban ez egyesülés valami törvényteleniséget valóban eredményezett, a rendőrség már csak mint bírósági rendészet, a jogtalanság üldözésére szükséges intézkedéseket kell, hogy biztosítsa. Jogának tartalmát tehát azon törvényes szabályoknak szigorú gyakorlata képezi, a melyek szerint közbelépte által, a magukbanvéve szabad egyesüléseket akadályozhatja vagy korlátozhatja; és erre nézve a jelen század kezdete óta majd minden államban léteznek határozott törvényes szabályok. Rendszere ezen veszélylyel fenyegető egyesülések különfelesége szerint alakul. Tartalma pedig a következő:

Első körét a legtagabb értelembezi egyleti ügy képezi. E téren joga csak az ezekről való tudomásvételig terjed; ez azonban elvileges jog, s ennél fogva, elreklntve a céltól, mely már magábanvéve tüntethető lehet, áll az alapelv, hogy

titkos egyesületek és szövetekezések már magukbanvéve tilosak, s a biztonsági rendészet által üldözendők. Második körét a nyilvános gyülekezetek képezik. E tekintetben feladata és ezzel joga, ezeknél jelenlenni és ha belátása szerint ezek tevékenysége vagy mozgalmá által közveszély keletkezne, azokat feloszlatni; azonban oly bűntények- és szövetségekért, melyeket e gyülekezetekben egyes tagok követnek el, az egészet csak akkor oszlathatja fel, ha a gyülekezet, mint egész, a vétkes tagot a rendőrség intézkedése ellenében tényleg oltalma alá venné. Épen azért joga van arra, hogy a gyülekezet szándékolt megtartása neki bejelentessék, és hogy ezt eltilthatja. Harmadik körét, azon jelenségek összege képezi, melyeket a népszavargás neve alatt ismerünk, mint összecsoportosulás, zendülés stb. Feladata ezeket akkor megakadályozni, midőn felizgatott szenvedélyességük által közveszélylyé válnak. Azt saját belátására kell bizni, hogy meghatározhassa, mikor áll be ennek szüksége; és ha beállott, neki kell az eszközöket is meghatározni, melyek azt fékezik; azonban a fegyveres erő alkalmazásának feltételei törvényesen meghatározvák, és a rendőrség ezek megtartásáért felelős. Végre negyedik köre ott nyilvánul, ha vagy a népmozgalom és zavargás oly mérvet ölt, hogy az összes jogrendet tetteges felforgatással fenyegeti; első esetben a had-jog esete áll be, utóbbi esetben a rögtönbíráskodás, a melyben a katonai bíráskodás vagy polgári bíróság lép a redes rendkívüli polgári helyébe, rendesen egyes — büntettek nézve vagy jogrend általános felbomlásánál az ostromállapot, a melynek jogát a katonai engedelmesség kötelességei- és következményeivel képezi, az állampolgári engedelmesség helyett. Ezen jog ott, hol az egyes állampolgári jogok, különös törvények által formulázvák, törvényes rendjét a Habeas Corpus Acta megszüntetés mintájára, a kivételes törvényekben nyerte, melyek a kormánynak az állampolgári jogok felfüggesztésére vonatkozó jogát pontosan meghatározzák és korlátozzák.

Mindezen rendszabályok, mint ilyenek ellen nincs panasz-jog, hanem csak sérelmi-jog. Ellenben a rendőrség egyes cselekvényei ellenében fennáll a panaszjog, ha a rendőrség egy határozott, a biztonsági rendészetre nézve fenálló jogot sért.

A magán- vagy alsóbb rendészetnek akkor van helye, ha valamely egyes személyiség, mint ilyen, válik veszélyessé. Épen az, hogy e fogalmat nem lehet formailag meghatározni, más részről meg, hogy a rendészet jogát, melynélfogva mind az ellen, mi valóban veszélyes, felléphet, nem lehet kétségbevonni, okozta, hogy az alkotmányos kormányzat keletkezte előtt az egész személyes szabadság a rendőrség tetszésétől függött.

A tizenkilencedik század feladatát képezte tehát, hogy miután a rendőri jogot magábanvéve sem helyesen tagadni nem akarta, sem nem tudta, épen ezen jogát a rendőrségnek a lehetőségig pon-

tosan meghatározott törvényes korlátok közé szorítsa.

Ezek az állampolgárok „személyes szabadsága“ iránti törvények, a melyek, mint a legtöbb német alkotmányokban, magában az alkotmánylevélben foglaltatnak, vagy mint önálló törvények kibocsátvák, mint a Habeas Corpus Acta, vagy a jeles osztrák törvények 1862. october 27. a személyes szabadság és házbéke jog oltalmára és a levéltitok megvédésére (1867. decz 31. államalap-törvény 10. cz.) Ezen törvények fejlődésében, már pontosan meghatározvák, a rendőrség jogai és el-rása, elfogatások, házkutatás és elkobzások körül. Az irányelv, — melyet mindég figyelnek meg teljesen — hogy a rendőrség mindig arra töreked-jék, hogy a személyes szabadságot csak bírósági meghagyás folytán korlátozza; ha e nélkül teszi, siessen a bírói eljárás megindítását szorgalmazni; azért azonban felelős, mit bírósági meghagyás nélkül tesz. Hogy minek kell történni, ha az igazságszolgáltatás működése már megkezdődött, ez már nem a biztonsági rendészet és ennek joga körébe tartozik, hanem a büntető igazságszolgáltatáséba; ezen alapelveken egy egész elmélet fejlődött ki, mely különösen Németországban még a büntetőszert és is rendészetet is megzavarja.

S. A helyi jogász-egylet igazgató választmánya folyó julius hó 2 án b. Apor Károly elnöklete alatt ülést tartott, melyen a mult ülésből kiküldött bizottság véleményének elfogadásával a „Székely Hirlapnak“ ez év folytán való fenntartása elhatározatott, s egyszersmind a lap szerkesztés tárgyában véleményadás végett egy új bizottság neveztetett ki. Varga György egyetlen tag által a párviadal büntényére vonatkozólag beadott két indítvány a bűnügyi szakosztály elnökéhez áttétetni határozatott. A pénztárnoki kimutatásból megemlítést érdemel, hogy az egylet pénztárában május 21-én 872 frt 92 kr pénzkészlet volt, azóta a bevétel 404 frt 82 kr, a kiadás pedig 577 frt 77 krt tevén, a jelenlegi pénztári maradvány 699 frt 95 kr-ra rug. Tudomásul vétett, hogy b. Kemény György alapító tag, egy 100 frtos földtehermentesítvényi kötvényt 9 drb. szelvényével együtt beküldött. Végül egylet tagjai sorába szabályszerű szavazás utján egyhangulag felvették: Naszódrol Flórián János kir. törvényszéki elnök, Lica Miksa, Marginean János, Besán József kir. törvényszéki bírák, Manu Gábor irodatiszt, Markusiu Aritou kir. járásbíró, Veretien Gábor aljárásbíró és Botta Popu Miklós ügyvéd, továbbá Óradnárol Csát György kir. járásbíró és Buzdug Valzul aljárásbíró.

Országgyűlés.

L. Buda-pest, jul. 1. Folytatott s be is fejeztet a költségvetés tárgyalása. Simonyi Ernő megint a mendemondákhoz folyamodott s egyes, nagyon kétes hitelességű esetekből következtetést igazságszolgáltatásunk nyomorúságát, felfedezvén s nagy merészséggel kimondván azon rettenetes jóslatát, hogy a mi igazságszolgáltatásunkon nem segít már a világnak semmiféle codexe sem. Vidliczkay József újra a régi fényben villogtatá ismert dialecticáját.

Néhány szónok jobbról s balról elállván a szótól illetőleg kitöröltetvén magát, végre Pauler, az igazság-

ügyminister jutott szóhoz. Beszédét nagy figyelemmel hallgatá, gyakori tetszésnyilatkozattal kíséré s zajos helyesséssel zárta be a ház. Beszéde positiv, mint polemicus részében mind végig oly élénk volt, annyira a helyzetnek a vitába szőtt eszmék magaslátán állá s úgy a tudomány érveiben, mint a megtámadott önértzet keresetlen manifestatióiban oly gazdag volt, hogy még azok is a meglepetés bizonyos nemével hallgatták, a kik Paulert rég ismerék, rég tisztelik, de kik alig számítottak arra, hogy ennyire felmelegedni képes legyen.

Simonyi ellen a bírói függetlenség meghatározása, gyakorlati alkalmazásának kérdésében az államférfiu magas felfogásáig emelkedett s még Simonyi és pártjának is őszinte helyeslését nyerte meg. A „kis“ Pulszky támadását tételről tételre verte vissza és semmisíté meg annyira, hogy Horváth Lajosnak, a pénzügyi bizottság előadójának alig maradt Pulszky ellenébe egyéb teendője, mint néhány találó élezcsele megaranyozni azon keserű sorsot, melyben a „kis“ államférfinak „nagy“ támadása részesült.

A honvédelmi tárca költségvetése szó nélkül fogadtatott el. A „nyugdíj“ kérdésében a szavazás most is csak úgy ment végbe, mint 67 óta mindenha.

A ház ezután a vasuti bizottságnak jelentését tárgyalta s az ingyenjegyekre vonatkozó hat javaslatát elfogadta.

Holnap zárt ülés és a kérvények letárgyalása után a ház üléseit elnapolja.

A rozsdáról.

A rozsdá akkor mérvbeni káros voltát már sok földművelő megbusulta; ezek érdekében közlünk egy igazán hasznos tudnivalót, melyet az „E. G.“ veszünk át, persze csak is kivonatban, mivel lapunk tere csak így enged meg.

Nedves meleg időjárás; esővel és napfényvel váltakozó napok; tartós köd magas hőmérsék mellett: a mi kiválólag kedvez a rozsdá elszaporodásának, s az egyedüli, a mit a rozsdá fenyegető mérvet öltő feltűnése esetében tenni lehet az, hogy azon foltokat a vetésben, hol a rozsdá által — a növények levelein és levél hüvelyen feltűnő sárga foltok után ítélve leginkább meg vannak lepve a növények, még mielőtt azokon a szél által szertehordható rozsdá porhalmazok megjelenének, tehát még mielőtt a vesztes élődi növény tenyész képességéig fejlődött.

volna: le kell kaszálatni, és ezt nemcsak a vetésekben kell megtenni, hanem mindenütt ott, a hol csak a vadon termő növényeket a rozsdá által meglepve lenni látjuk. Ily módon mégis a vész tulságos gyors elterjedésének eljött lehet venni, illetőleg utját állani. Különösen a buzavetés dült részeire kell figyelmet fordítani, mert rendszeren ily helyeken szokott az leghamarább fellépni és innét terjed tovább. Sokszor egy jó erős tartós eső is segíthet a bajon, a rozsdapornak a növényekről való lemosása által, mert ha egyszer a csirasejtek a földre kerültek ott ártalmatlanokká válnak, mivel csiráik csakis a levél réseken át képesek a növény belsejébe jutni. És ebből láthatjuk, hogy a rozsdá ellen a magesávázása mitsem is használ, mivel a rozsdá magesejtek egész más természetűek, semmint az üszög magesejtei, mely utóbbiaknak csirszálai a még gyenge épen fejlődésbe lévő növény állományába hatolnak be, tehát, hogy tenyésztetre juthassanak, az üszög magesejtjeinek épen ezért a maga közelébe kell jutniok, és így a magesávázása által meg is semmisíthetők, míg a rozsdá magesejtjei (sporái) a szél által a már kifejlett növényekre hintetnek szét és itt kicsirázva csiraszálai a levelek résein áthatolnak a növények állományába, a miből láthatni, hogy épen ezért igen egyre megyen, valjon ezen esetben az illető mag, melyből a növény származott volt-e csávázva vagy nem.

Természetesen, ha a kora tavasszal a rozsdá által meglepett növényeknek foltonként való lekasználása által akarjuk annak nagyobb mérvbeni elterjedését megakadályozni, csak akkor fogunk célt érhetni, ha mindazon gazdák, kiknek vetéseiben vagy vetéseik közelében a vadon tenyésző növényeken e vesztes betegség nyomai észlelhetők, hasonló tesznek, mert különben a mint a fentebb elmondottakból önként következik, igyekezetünk eredménytelen marad. Ime ebből is látni, mennyire szükség van és mennyire óhajtható a gazdák között, a természettudományi ismeretek elterjedése és mennyire együttes működésre vannak utalva kivált kis gazdáink — és mégis a társulási szellem egy osztályban sincs kevésbé kifejlődve, mint épen mi köztünk gazdák között.

A rozsdának kisebb nagyobb mérvbeni ártalmas káros volta attól függ azután, mennyire kedvez az időjárás annak tenyészésére, s ha az időjárás olyan, hogy a rozsdá annyira erőt képes venni a megtámadt gabona fajokon, miszerint ezeknek leveleit még a kalász kihányása előtt végkép tönkre teszi, akkor épen ezen oknál fogva el fog pusztulni a termés menthetetlenül, mivel a növények táplálkozása fennakad; ha ellenben a gabona

fajok, még mielőtt a rozsdá a legfelsőbb leveleket is elpusztíthatná, már a kalászaikat kifejesztették, akkor — habár a termés nem is lesz valami jó, s a szem is többé kevésbé megszorul a kalászból, mégis csak megmarad valami.

A rozsdától tehát teljesen a gabonafajokat megoltalmazni hatalmunkban nincs, de igenis képesek vagyunk annak káros hatását mérsékelni az által, ha a tulságos nedvességben szenvedő földeket kiszárítjuk, s mely mivelés és mész trágyázás által pedig gondoskodunk a talaj ásványi alkészeteinek elmálásáról, hogy így a trágyázás által a talajba bevitt légenyes tápanyagokkal, minél helyesebb arányba hozassanak az ásványi tápanyagok, mivel a tapasztalás azt mutatja, hogy a nedvesebb talajban és friss trágyába vetett növényekben a rozsdá nagyobb pusztítást tesz; — tovább a sorvetés által szabad utat nyitunk a vetésekbe a légjárásnak, és végre, ha oly években, midőn a rozsdá nagy mérvben pusztított jómagaslót hagyva — azt lepörzsöljük, s lepörzsöljük ez alkalommal a begyepesedett mesgyéket is — sőt ily mesgyéket a lehetőségig nem is kell tűrni a szántó földek között.

A fentebbiekben röviden összefoglalva, hiszen el van mondva mind az, a mit e tárgyról mai napig tudunk, illetőleg a természettudományok mai állása tudunk meg, s a mit nekünk gazdáknak is tudni okvetlenül szükséges.

Fővárosi levél.

Buda-Pest, 1873. június 27.

Hosszu szünetelés után ismét fölveszem tollamat, hogy egy s másról írjak a fővárosból. Hogy az afficiorum collitio ily tartós hallgatásra kényszerített, azt különösen azért sajnálom, mert igen sok érdekes tárgy maradt így el napi rendünkről.

Az országgyűlés az utolsó napokban mondhatni rohamosan munkálkodik — a jövő évi költségvetést tárgyalván. Lázás sietséggel igyekeznek a képviselők pihenni. Valjon hányra várakozik a lélekismeretesen végzett munka édes nyugalma? Erre bajos volna felelni, — s valjon hányan van szüksége a sok beszédől elkaptatót nyelve gyógyítására? Ilyet sokat lehetne találni.

Két nagy fontosságú esemény vonja magára különösen a figyelmet, egyik már teljesen befejezéséhez közeleg, a másikkal még épen kezdetén vagyunk, — értem

TÁRCZA.

Katalin.

— ELBESZÉLÉS. —

Lukátsffy Auréltól.

— Mindég sajnálatraméltónak tartom azon férfit, ki születési- és vagyoni állásánál fogva az előkelő világhoz tartozva, benső hajlamai által annyira elengedi magát ragadtatni, hogy családjá és köre igényeit szem elől téveszti és egy porleányt, mint nejét vezeti abba.

E szavakat Ernyeiné intézte serdülő leányához, Vilmaéhoz, midőn egy júliusi délután Marosszegen az urak ernyős erkélyén ültek. Az urnő egy levelet tartott kezében, melyben testvéröccsére, Marosszegi Lőrincz tudatja, hogy nősül, s nejét rövid idő alatt hazaszállítja. Ezen újdonság felett mondta el a két hölgy nézetét, vagy is inkább az idősebb hölgy, mert Vilmának anyjával szembe csak a jóváhagyás szerepe jutott, kinek igen sokban határozott elve lévén, azokat nem is igen engedte vita tárgyául tekinteni.

— Lőrincztől — kinek évei már meghozhatták volna érettségét — méltán megvárhattam, hogy legyőzi szíve ábrándos hajlamait, s rangjához illő választást teend — folytatá Ernyeiné, s arczán kigyultak a májfoltok, melyek belső felháborodását jelenték. Mily nevetséges gondolat: egy harmincz évet meghaladó férfi vegyen el egy tizenhat éven alóli gyermeket — nőül. Sejttem, hogy a házi nő szerepem véget ér, s át kell azt engednem annak a falusi libának, s könnyen odajutok, hogy személyemet is bornírt szeszélyének fogom alárendelni. Ah ez kiálhatatlan lesz — ezen gondolatnál a hölgy könnyei megeredtek és érzelmei görcsös zokogásban törtek ki. — Nem, nem, ezt nem értem meg, gyermekem, hogy nagybátyád ennyire meglepetkezzék magáról, ez semmivé tegyen engem.

Miután az anya elhallgatott s szenvedőn hajtá fejét a kéreget karjára, Vilma — kinek nevelése korához nem illően szabadalmazott vala — helyén látta válaszolni.

— Lőrincz bácsi mindég azt állítá, hogy leendő nejemnek két tulajdona lesz: a szépség és a jóság, aztán, mint írja, e szép leányt egy vadonba találta fel, a mi mindenesetre a köznapi élet ridegségének vonzó és regényes színt ad, mert bácsi nagyon un mindent, mi közönséges.

Vilma fiatal csengő hangjával tett eme megjegyzésre, Ernyeiné helybenhagyólag intett fejével, s leányát érzékenyen szorítá kebléhez.

Lőrincz bácsi maga is írja, miszerint leendő vagy már neje ismeretlen levén szokásainkkal, annak elcsajátítását a mami befolyása által igyekszik megnyerni, s így lehet, hogy a háztartásban is tanácsodat fogja kikérni; szíve jó, mint ez e levélből kitűnik — folytatá Vilma, hogy annyát megnyugtassa, bár nekie is elég leverőleg hatott nagybátyja nősülésének híre.

Meg kell vallanom, hogy Ernyeiné eszélyes hölgy vala miveltségénél fogva eléggé betöltöttnek látszott, mint nő és anya azon helyet, melyet, mint gróf Ernye özege magának igényelt. Különös féltékenységgel őrködött azon, nehogy családi és nevéhez kötött előjogok legkisebb csorbát is szenvedjenek, büszke aristokraticus hajlamai annyira tulfeszítettek valának, hogy ki legkevesebé ellen mert ezeknek állani, abban halálos ellenséget képzelt, ki családjá nevét akarja elhomályosítani.

Férje gróf Ernye Olivér, ki miután saját és neje vagyonát külföldön elpazarolta, meghalván, özvegye leányával visszatért honába és vezetője lett öccsére háztartásának, hol a nagyvilágból hozott és kifinomított erkölcsök és szokások terjesztése által egész környéken valami felsőbbbbségre emelkedett, s ifjak, vének tolokodtak, hogy valamiként bejuthassanak azon körbe, melynek fénypontja az özvegy grófné vala, pedig az egész kör nagyon is közönséges kör vala, hol jellemtehetség, elegancia valódi nemesség hiányzott, az egészet elcsenevészedett, megrokkant nemzedék képezte. Ezen osztály napjainkban is valóban létezik, bár nevetség és guny tárgya, a régi magyar jelleg — melynek politikai értelme hajdan meg volt és a nemzetnek zöme vala — kiveszett ugyan, a törzsök helyén keletkezett sarjadék jellege értetlen, s nem visel magán semmi életrevaló színt, semmi művelődést.

Vannak köztök gentleman betyárok, föltálmágnások, salonlovagok stereotip kiadásban, kik minden világ és ember ismeretnélkül lézengnek, s beszélnek léhaságot, hordják a hirt, rágalmaznak a hölgyek nevét, s kritizálják a nagyobb okosabbak tetteit, hízlegéseikkel üres szíviraigaikkal elbolondítják a hozzájuk hasonló leányok fejét, kik szintén nem tesznek okosabban, mint ábrándoznak, sohajtoznak, epednek romantikus arczot vágnak, érdekesen selypitnek s áhitatosan hallgatják széptevőik badarságait.

Ezekből állott az a kör, mely Ernyeiné körül gyűrűzött, s mely mindenben igyekezett még félszégseiben is őtet utánozni. Az anyák valami nagy szerencsét láttak abba, ha Ernyeiné estélyeire elvezethették lányaikat, az édes urambátyáim álmaik lett, hogy kamasz fiaiknak Vilma, s vele Marosszeget megszerezhesék.

Mindezen boldog napokat, édes álmokat Lőrincz levele megsemmisíté. Ezután Marosszegen más lesz az urnő.

Ez valóban elég szerencsétlenség egy anyára nézve, kinek emlékein kívül semmije sincs, s felfogjuk Ernyeiné bánatát, bár ha ugylátszik a grófné nem eléggé ismerté ki öccsére nemes jellemét,

Marosszegi Lőrincz minden tekintetben megérdemlé a derék férfi nevet. Ifjusága azon időre esik, midőn a szabadelvűség küzdelme megkezdődött, a feudális slendrián intézmények ellen, és a nemzet jobbait új és nagy eszmék lelkesíték Lőrincz ezek soraiban állott, gyűléseken vagy társas körben felhangzott szava, s kiméletlenül ostorozta a szabadalmakat, kiváltságokat és előítéleteket.

A gyűlések ideje alatt az ország fővárosában tartózkodott, a szünidők alatt utazott, önerején képezte magát, miáltal jellege szilárdult, látköre szélesedett és szíve nemesedett.

Az öreg táblalabrák, kiknek egész tudományukat magába foglalta az „Aprobata et Compillata“ csóválták ugyan czopfos üstöküket az ifju reformer szokatlan beszédeire, de még ezek is szerénységéért nagyabecsülték az oppositionnak pedig kedvence, a hölgyeknek bálványa volt. Ki azon idők viszonyait, különösen a nevelési rendszer hiányait alaposan ismeri, nem fog azon bámulni, ha

a magyar országos bizottság működését a horvátokéval szemben az 1868. XXX. t. cz. revízióját illetőleg és az igazságügyminiszter által összehívott jogtudósok tanácskozásait jogi reformjainkat illetőleg. Az elsőből eleget szólnak, ha azt mondom, hogy a megoldás lehető szerencsésnek látszik, s hihetően a legkedvezőbb eredmények fognak belőle államunk integritása szempontjából s az oly sokféle, tulzott nemzetiségi igények mérséklésére nézve származni.

A mi az igazságügyi tanácskozásokat illeti, ott mint ismeretes két főnézet áll egymás mellett, egymás mellett — mondám — és nem ellen, mert az u. n. receptió és a codificatio híveinek nézetei, s szándékai oly sok pontban érintkeznek, hogy merő ellentétben helyezni ezeket ugyyszólván képtelenség! Mert nem lehet valakit kifizetni, ki bármily kitűnő idegen t.-könyvet változatlanul akarjon Magyarországon elfogadtatni, s nincs oly szélsőbali magyar széles e hazában, ki egy új m. t.-könyvet a corpus jurison akarna csupán fölépíteni. Mindkét szélsőség tehát ugyyszólván nem létező, az ellentét is sokban elsimul. A különbség csak ott van, hogy az emberek, s így a tudósok egyrésze is idealista vagy pedig a praxis, a mindennapi élet embere. Az igazságszolgáltatás terén, mely épen a mindennapi élet ezerféle bajai s jeleneteivel foglalkozik, bizonyára az utóbbiak bírnak több értékkel, s így röviden és határozottan szólva, mi nem esengünk egy félszázadig készülendő, specialis magyar magánjogi codexért. Hanem valamely már létező, s jónak ismert t.-könyv alapul vételét s annak illő revízióját, s viszonyainkhoz való gyors átalakítását óhajtjuk. Már gyermekkoromban gyakran mondta volt egy jeles professorom, hogy nincs annál valami nagyobb ostobaság, mintha valaki oly dolgot igyekezik újra föltálni, a mit már mások kitaláltak, s a minék ismeretéhez így, úgy szólva ingyen juthat el. Állítása igazságát alig hiszem, hogy kétségbe tehetne vonni.

Mirevaló hát az a sok hazafias ömlengés azon mult romjai után, mely egykor ugyan dicső lehetett, de ha ma föltámadna, bizony nem illene bele a modern világba! Az igazság mindenütt igazság, s oly törvények, melyek máshol rendezett jogviszonyokat s állapotokat szültek — mindenesetre tekintettel némely specialis viszonyainkra, nálunk is oly eredményt fognak létrehozni. Aztán az idő uraim, az idő, mely oly drága, mely oly gyorsan halad, s melyben ily állapotban oly temérdek, sok zavar támad, valjon nem inkább erre int, mint Ver-

bőczy föltámasztására, — kinek egyébiránt a legnagyobb tisztelet adassék!

Sok mindenről szerettem volna még ezuttal írni, de a közhangulat engem is magával ragadott, s így csak a jövő alkalommal fogok egyebekről megemlékezni.

Marosi.

Helyi dolgok.

— **A városi polgári-iskolának** lapunkban is említett nyári vizsgái június 30-án és július 1-én szépszámu közönség és több tanügybarát jelenlétében tartattak meg. Az első osztályt hallgatta 24, 2-kat 36 tanuló, a mit tekintve a más városokban levő hason iskolákat igen kedvező létszámmal mondható. Ezen iskola iránt érdeklődött vizsgai hallgatóság osztatlan örömmel és megelégedés nyilváníttatása mellett tapasztalta, hogy a polgár-iskola tanulói, főleg a 2-ik osztálybeliek rendkívüli haladást tanusítottak a szám- és mértanban, a németnyelv, természetrajz, szépirás, műének stb., de kivállólólag a rajzolásban és tornáztatban, tehát a polgári hivatás igényelte realis tantárgyakban. A kitűnőbb tanulókat az iskolaszék saját keblében gyűjtött pénzalapból beszerzett czélirányos könyvekkel, rajzmutákkal s egy szegényebb sorsu növendéket 5 forint készpénzzel jutalmazta meg. Valóban kívánatos, hogy ezen 2 év előtt alapított, s már is oly szép eredményt felmutató tanintézet mielőbb teljes polgári iskolává nőjje ki magát, mert a városi közönségnek erre fordított kiadásai csakugyan nem mennek kárba, sőt már is a közoktatást és realis ismeretek terjedését illetőleg dusan hozzák gyümölcseiket.

— **A cholera ijesztő képe** egy-egy mumus alakjában nálunk is megjelenik olykor olykor, még pedig políziánk elnézéséből. Ez ijesztők legtöbbszörre az utcára kifolyó emésztők képében jelennek meg, mint legujabban is a régi-baromvásáruca szögletén a ref. főiskola épületében. Bárki hanyagsága legyen az ilyes tisztátalanság oka, alig hivatunk fel illetékesebb figyelmet e tekintetben, mint épen városunk rendőrségét.

— **A helyi uszoda** felügyelőségének figyelmét is jónak látjuk felhívni azon hasadékok és nyílásokra, melyeken át a férfi és nő fürdőben egész kényelemmel lehet átkandikálni egyikből a másikba. Ezen kiűl nem lenne méltánytalanság megfosztani egy bizar élvezettől azokat sem, kik — mint nem a fürdés élvezői — kiűlről egy-egy lyakon át gyönyörködnek a vízben és szárazon viczkádozóikban.

A nőtlen rendőrök a szakaszházban (Stationshause) laknak közös gazdaságot folytatva, mely szükségleteik fedezését jutányosan elégségesé teszi. Minden szakaszban van olvasó szobája csekély befizetések által fentartott, mintegy 2000 kötetből álló könyvtárral, melyet a szakaszok szívesen cserélnek ki egymással.

A rendőrség fenntartásának költségeit az egyes polgárok viselik; az angol épen úgy megfizeti a védelmet, melyben részesül, mint például az élelmi szereket, még pedig a fogyasztás mérve szerint, a gazdag többet a szegényet, sőt a különböző testületek vagy közhivatalok is hozzá járulnak illétekeikkel a közbiztonság megőrzéséhez. Rendés körülmények között a metropolitán rendőrség évenként 10 millió forintba kerül. De a mint minden polgár megláthatja adóivén, hogy mennyivel járul a nevezett összeghez, úgy a nyilvános számok a legutolsó fillérig felvilágosítják őt annak hová fordítása felől.

A rendőrnek semmi köze a policziához; reánézve egészen közönyös bármelyik párt jusson kormányra. A féni mozgalom idejében a rendőrök rendes létszáma elégtelennek mutatkozván, nemcsak megszorítottatott ezerral, hanem a kormány felszólítására 113,674 polgár önkéntesként állott be a constablerek közé, kik szolgálati idejük alatt ugyanazon teljhatalommal bírtak, mint a közönséges rendőrök, csak egyenruhát és fizetést nem kaptak. Mily erősnek kellett magát Angliában a kormánynak éreznie, midőn mindenkinek, ki magát jelenté fegyvert adott kezébe, melyet az absolutisticus államok oly féltékenységgel tartanak kizárólagos tulajdonuknak.

Rendkívüli a befolyás, melyet a rendőrnek pusztán megpillantása is előidézik. Ő képviseli némileg a társas öntudatot, be nem avatkozása által, például népszerű demonstrációknál épen oly becsülés és rokonszenvre tesz, mint más esetekben jótékony fellépéseinek következtében. A folytonos erőfeszítések korán kimerítik őt, s egy fizetési levonásából alakított takarékpénztár szolgál öregségében neki vagy özvegye és árváinak támogatásul.

London a világ egyetlen városa, melyben két rendőrtestület van.

A második a „City police“ a lord major és aldre-

— **Hiuság vagy feledékenység.** Folyó hó 2-án temették el Iszlai Samu m.-vásárhelyi lakost, ki 45 éven át, tehát csaknem egy fél századig, mint városszolga ritka becsületességgel szolgálta a várost. A mindenki által ismert, s egyszerűen „Samu bácsinak“ nevezett hű szolgát, ki oly szép időn át annyi resturacziót és főbírói kiszolgált szerény hivatalábani pontosságáért felebbvalói is közelismerésben részesíték, de csak életben, mert a gyászmenet alkalmával magistratusunk egyetlen tagját sem volt szerencsénk láthatni, valjon a hű szolga nem érdemelte-e meg temetésére legalább egyetlen egy ex offó kiküldött hivatalnokok? tempora mutantur ese.

— **Ez is még valami.** Tordamegye központi árái bíróságának idei 656. sz. alatt egy gyámi rendelvényt olvastunk, mely szóról-szóra román nyelven volt szerkesztve; nincs semmi kifogásunk a nyelv használatára iránt; legsajátságosabb ez esetben azonban az, hogy magyar megyében magyar elnök és jegyző aláírásával s hozzá még nyomtatásban jelent meg e töltélmű nevezetességű okmány.

Szini szemle.

Szombaton, június 28-án. „A velenzei kalmár“ Schakespeare e classicus nállunk is jól ismert műve került közepes szímu — de műértő közönség előtt színpadra.

Az előadás — jóllehet láttuk e darabot ugyanitt még jobban is előadva — egészbenvéve sikerültnek mondható. Kovács Gyula és Tóth Antal kétség telenül elismerésünket érdemelték ki; Abonyiné (Jessika), s Kovács Gyuláné (Portia), feladatukat sok sikerrel oldották meg, utóbbit a még mindig tartó merev mozgástól eltekintve — érezhető haladása napról-napra kedvezőbb színben tünteti fel a szorgalmat méltányolni tudó közönség előtt.

Vasárnap, június 29-én. „Varázsfátyol“ tüneményes tündérrege gyűjtött szép számu közönséget össze. — egész darabban a látványosság ér valamit, s úgy látszik a főszű is erre volt fektetve; Marcell (Plüsch) és Medgyaszai I. (Margit) játéka dicséretes megemlézése után, nincs mit az előadásról mondanunk. A diszletek csinosak, s a harmadik felvonás végén átvonuló képletek sikerülteknek tekinthetők.

Kedden, július 1-én. „Benoiton család“ Sardounak korunk társadalmi ferdésegeit oly élénken feltűntető jeles vígjátéka lett elég szabatosan előadva; a szereplők közül Szentgyörgyi (Benoiton) és S. Dobozi Lina (Clotild) értették át leginkább szerepeiket, mit kifogástalan játéku-

mandja a mi polgármesterünkhöz hasonló tisztviselő alatt áll, s nem csak jobban díjjazva az előbbinél, sőt a kisebb területhez képest, melyre hatásköre kiterjed nagyobb számu is. A mi az ugynevezett „titkos rendőrséget“ illeti, nincsenek Angliában, hol mind a nyilvánosság ellenőrködése alatt áll, nincs a rendőrségre vonatkozólag semmi értelme, ha eltekintünk azon nem egyszer valóban veszélyes eljárástól, melyre a gonosztevőket kézre szokták keríteni.

Első pillanatra ugylátszik, mintha Anglia a személyes szabadságnak oly kiterjedt gyakorlata által a bűnösök iránt is kiméletet tanusítana. A vendéglőkben bárki megállhat a nélkül, hogy nevét, foglalkozását vagy utazásának célját tőle valaki megkérdezné, utlevelek vagy vándorkönyveknek itt hire sincs, s ha ezeken kívül tekintetbe vesszük még az ország geographiai fekvését, valóban alig érhetjük meg, hogyan lehetséges a gonosztevők felfedezése.

E czélra értelmi tehetség és hajlam által kitűnő rendőrökből egy külön osztály alakítottatott, melynek tagjait foglalkozásuk szerint „felfedezőknak (detectives)“ nevezik. E hivatalos felfedezőkn kívül vannak magánosok is, kik bárkinek — rendszeren ügyvédnek — szolgálatban állanak, a ki őket megfizetve használni akarja.

A gonosztevők fölismerése sajátyszerű tudomány, melynek főalapelve a legcsekélyebb mellékkörülményre is figyelni.

Nemcsak jó arcismerettel kell a „felfedezőnek“ bírti, hanem kifejlett észlelő tehetséggel is a mozdulatok, járás- vagy beszéd-modora különösségei tekintetében; ismernie kell továbbá a tolvajnyelvet a gonosztevők szokásait is.

A fényképészet a felfedezésnél rendkívüli hasznos szolgálatot tesz. Napjainkban már, kivált Angliában a legszegényebb ördög is le van fényképezve, s a rendőrségnek nem nagy fáradságba kerül egy lenyomat megszerzése, mely aztán nyomozólevél alakjában többszörözve, az egész országban szétosztatik.

(Folyt. köv.)

Lőrincz 30 éves koráig minden idejét, ismereteinek gyarapítására s az új eszmék terjesztésére fordítva, szívét a szerelem nem igen bántotta.

(Folyt. köv.)

Tarlószatok az angol rendőrség intézményéből.

II.

K. A. London kizárólag polgári őrizet alatt áll; katonai állomások sehol sem találhatók, sőt a krimi hadjárat alatt, midőn majdnem az egész hadsereg az országgon kívül volt, még a katonai őrhelyeken is rendőrség alkalmaztatott.

Ha valaki a rendőr szemében vétkesnek tűnik fel, kénytelen ez a felügyelőhöz a szakaszházhoz követni, hol ha biztosíték mellett szabadon nem bocsáttatik, másnapig marad, a midőn ki kell őt hallgatni. A rendőr, ki őt oda vezette a kihallgatásnál csak tanukép szerepel, s mint ilyennek ügyelni kell magára, nehogy tulbuzgóan tegye vallomását, különben igen könnyen hamis tanuskodási vádat idézhet föl maga ellen. A részegség igen sok dolgot ad rendőreinknek. Vannak oszályok, melyek bizonyos időszakban péld. pünkösdkor szoktak leittasodni; philosophushoz illő komolysággal viszi ilyenkor a tántorgót karjánál fogva a „policziiman“ magával, míg amaz folytonos gunynevekkel illeti őt.

A mi a rendőrök magánéletét illeti, ez különbözik a szerint, a mint családjuk van, vagy pedig nőtlének. Az előbbieket természetesen nej-ikkal laknak, még pedig legtöbbször ingyen szálláson, mert sok embernek jól esik tudni, hogy vele egy fedél alatt rendőr is tartozkodik. Rendszeren jó családtagyú és fiéjek, kik az ünnepnapokat szívesen tölténék tűzhelyük mellett, ha állásuk ezt évenként kétszernél többször engedné. A kézműves és szegény munkás is pihen vasárnaponként, míg a constablenek őrködni kell azok felett, kik imádkoznak vagy mullatnak.

* * *

Törvénykezés.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilv. ülésében az 1873. év július hó 7-én és következő napjain következő ügydarabok fognak előadatni.

I. Tanács polgári ügyekben.

Ferencz Károly k. t. r. bíró által.

Rád Jánosné Nicola Jánosné e. szerzd. érvénytelenítése és örökrész kiadása i., Maurer Róza Maurer János e. oszt. igazítás i., Buzás András és társai Egyed Mihály e. 59 frt 85 kr. i., Teucsek Eerenz Szeremlei Lajos e. 40 frt munkabér i., Bozizó Antal Veliska Jajos e. som. visszah. i., Koronkai József és társai alp. Nozaki Luiza felp. igényk. i., Gidó Zsigmond Nagy Ferencz e. hasz. felmond. i., Sz.-Udvarhely város törvényhatósága Kassai I. József e. 170. frt i., Dózsa István ifj. Gál Mihály és neje e. 107 frt i., özv. Sándor Józsefné Józsa Anna e. 20 frt és egy szek. széna i.

Csergedi János k. t. r. bíró által.

Faur Juonutiu Faur Mariuira hagy. e. tulajd. jog. i., Paraschiu Rusalim Costea Nastasia Cristiana e. fekvők i., Gábor Juon Gábor József e. egy kaszáló iránt, Safta Tomás Gábor Mária Naftanalia Stircu e. végrend. megsem. i., Krausz Péter és társai Bota Jakab és társai e. fekvők végrehajtás alóli kiszak. i., Roska Capitanu Jordache Borcia János e. 1200 frt i., Georgiu Helena Codru Dragosianu János e. 2100 frt nőhozomány i., Nekelda Juon Szűcs Jakab e. több fekvők kiadása iránt, Karasi József Korodi Mihály e. szerzd. megsem. i.

Elekes Pál k. t. r. bíró által.

Fr. Teleki György özv. Zsibay Sámuelné és társ. e. zálogváltás i., Fülep Józsiás Fülep Samuelné s társ. e. 242 frt 34 kr. i., b. Bánffí Dániel Felekán Pável e. fekvők visszaad. i., Száva Rózália és társai Szőlősi Sámuel és társ. e. igényk. i., Gönczi Márton Haleskó Mihály e. 700 frt átkebek iránt.

Endes Gábor k. t. r. bíró által.

Végh Mihály s. t. gr. Bánffí Bela e. 362 frt 46 kr. i., Sárkány József Somodi Lajos s. t. e. elfoglalt fekvők tulajd. joga elősm. és vjzb. i., Préda Mária s. t. Préda

kal éreztettek is; Hubai (Formichel) gyáros inkább egy tősgyökeres magyar táblabíró, mint üzleti embert alakított; Földényi (Champrose marquist) személyesíté és pedig, ha játéka kezdetben nyert élénkséget végig megtartja — elég sikerrel; általános megjegyzésünk róla, hogy míg első jeleneteiben játékból erő sugárzik, később bizonyos lankadt fáradtság észlelhető rajta, miből aztán nem tud megmenekülni. Krasznait ritkán láttuk nagyobb rutin-nal játszani, de reá nézve végzetes, reáknézve pedig felejtethetetlen? rekedtsége, játéka hatásának teljesen szárnyát szegte; hja! cholérás időköt élünk, s ki ki maga módja szerint kurálja magát; vagy léghuzamos helyeket keresünk fel, vagy cholera cseppekhez foyamodunk, s ki tehet róla, ha e két preservátiva mindenike a hurut időzésre annyira alkalmas?

Szerdán, július 2. nálunk először. „A könnyű lovasság” operette Coszta Károlytól, zenéjét Suppé.

Akár a szöveget, akár zenéjét tekintjük, egyaránt száraz és unalmas, abban a meglepetésben részesülhetünk, mint mikor a magyaremler töltőtkáposztát kér, s kertifolt tálnak elébe „köszönöm, de nem kérek belőle” szövege úgy mint zenéje félig magyar, félig német avagy épen sváb zamatu, legfőbb érdeme, hogy rövidre szabták; zene szövegében maradaudóbb beeső a kupak tanács indulója, a többi magyar és német dalokból szerkesztett izléstelen poutpuri.

Különben szereplők mindent elkövettek a darab emelése s az est élvezetessé tételére. Marczel játéka, úgy mint éneke kifogástalan; Medgyaszai Ilka rekedtsége dacára szépen énekelt, hanem maszkja az valami rettenetes volt, mi a mesebeli vörös leányt juttatta szüntelen eszünkbe; ugyan kérjük, hol tanulta a k. a. a falusi leányok phisonomiai rendszerét? ha azzal az átkozott piros festékekkel takarékosabban bánik, bizonyára játéka is szívesebben emlékszünk vissza. Szentgyörgyi eredeti huszárörmezt állított előnkbe, Lánzi pedig tőle még nem hallott bátorsággal énekelt. Kendi tapasztalt humoros mimicájával emelte, tulzott hanghordozásával s obé-gató énekével pedig rontotta szerepét. A karok összevágók, jelmezek csinosak, s a zene igen jó volt. Közönség gyér számmal.

Csütörtökön, július 3. „Jakab urfi” 3 felvonásos itt először adott vigjáték szerzett egy valóban élvezetes estét a kis szamu közönségnek; bátran állithatjuk, hogy ez idény alatt correctebb minden tekintetben sikerültebb játékot nem láttunk, ennek oka különben meg lesz fejtve, ha tekintetbe vesszük, hogy az egész játszó személyzet a legjobb erőkből telt ki.

Maga a darab szövege is kedves, s egyike legjobb a francia iskolából átültetett vigjátékainknak, főkép meglepett, hogy szerzője igen csinosan tudta annak komoly és vig elemét összeegyeztetni a nélkül, hogy az öszhang bár perczig is megzavartatott volna.

A szereplők mindenike iránti osztatlan elismerés nyilvánításunk fölment ez uttal a részletes bírálatbani boesátkozástól.

VEGYES.

— Balogh Istvánt, a régi jóidők egyik tősgyökeres alakját, ki a magyar színészet uttörői közül való volt, s s színiródmalmat is mivelte évtizedek előtt, jun. 23-án temették el Pesten. „A nemzeti színháznak megnyitása óta tagja volt, de mint működő színész, már régen 1854-ben nyugalmomba vonult, azonban mint ez intézet tisztviselője (majd mind titkár, gazda, könyvtárnok, s évek óta, mint pénztárnok) mindvégig nagy buzgósággal szolgálta. Egész élő krónika volt, jól ismervén a régi jeleket, s ezek közt Katona Józsefet is, kivel barátságban élt. Visszaemlékezéseiből sok érdekes adatot közölt a lapokban s almanochokban. Balogh az orvosi pályára készült, de abban hagyta tanulmányait miután a szinpad vonzotta. Vándorbotot vett tehát kezébe, s mint színész bejárta az ország nagy részét. A nemzeti színház megnyitásával nemcsak a vidám apa szerepeket játszotta köztetszés közt, hanem ő gyártotta a színház világítására szükséges légszent is. Irt több szinművet is, többi közt a „Mátyás diákot” „Ludas Matyit” stb., melyek sok előadást mértek, s magyaros zamatjok miatt még most is szívesen nézi a közönség. Balogh végső napjáig jókedvű, beszélgetést szerető öreg ur volt, mindenkinek „Balogh bácsija”!

Bécsi tőzsdéi árkelet

(június 4.)

5% metallique	67.90
5% nemz. államkölcsön	72.25
1860. államkötvény	100.25
Bankrészevény	960.—
Hitelrészevény	269.—
London	100.—
Ezüst	109.75
Arany	—.—
Napoleon arany	8.82
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	77 —
„ „ „ temesi	73 50
„ „ „ erdélyi	73.—
„ „ „ horvát-slavon	00.—

Felelős szerkesztő DOBOLYI SÁNDOR

HIRDETME NYEK.

(17)

Legujabb törvénykezési munkák.

Kaphatók Witich J. könyvkereskedésében Maros-Vásárhelyt.

Adótörvények és szabályok gyűjteménye,

községek s különösen jegyzők számára
irta: Till Antal ára 1 frt 20 kr.

A Telekkönyvi Rendtartás.

és az erre vonatkozó törvények és rendeletek magyarázata tekintettel Erdélyre
irta Zilinszky Imre Ara 2 frt 40 kr.

Az új szolgabírói hivatal. kézikönyve

megyei tisztviselők, ügyvédek, jegyzők, és községi előljárók használatára. Ara 2 frt,

Birtokrendezési eljárás

az ország erdélyi részében ára 40 kr,
Kolozsmegye-gyalui egyesbirája által

a községi előljáróságok részére kiadott

UTASÍTÁS

községi bíróságokhoz utasított ügyek tárgyalása és kezelése tárgyabani.

mintákkal,

Ara 20 kr. — Postánküldve 26 kr.

Törvényczikk a községek rendezéséről Ara 40 kr.

1873-ik évi országgyűlési törv. czikkek 1-ső füzet 50 kr.

Magyarország és Erdély bírósági szerkezete és helyközségeinek legujabb bírósági felosztása, ára 1 frt 20 kr.

Függelék a köztörvényhatóságok, községek és az első folyamodásu bíróságok rendezésére vonatkozó törvények és k. ministeri rendeletek gyűjteménye. Egybeillesztette Szeniczai Gusztáv, ára 70 kr.

18—*

Az új bélyeg és illetéki törvény, a miniszter utasításokkal, ára 40 kr.

1872-ik Törvények gyűjteménye. Hivatalos 8-adrét kiadás 1 frt 20 kr, zsebkiadás 1 frt 20 kr.

1872-iki Rendeletek tára. Hivatalos kiadás. Hatodik folyam. Előfizetési ára 50 ivnek Pesten 3 frt. Postán bérmentve 3 frt 80 kr.

A bélyeg- és illetéktörvények és szabályok. A legujabb időkig kiegészített hivatalos kiadás. Ara 2 frt. Kötve 2 frt 80 kr.

Törvény és községek rendezéséről. Magyar áz 6 jegyzetekkel. Nyolczadrét-kiadás. Ara 1 példánynak 40 kr.

Telekkönyvi oktató.

Irtá Ürmösy Boldizsár Ferencz.
2-ik javított kiadás. Ara 80 kr.

Községi Kalauz

vezérkönyv község- és körjegyzők, községbirák, előljárók, s képviselők használatára.

Számos jegyzetekkel és gyakorlati írománpéldákkal, 2-ik a legujabb rendeletekkel bővített kiadás. Irtá: Tóth Lajos. Ara 4 frt.

Magyar Önügyvéd,

gyakorlati tanácsadó és utmutató a polgári életbel előforduló jogügyletek elintézésére, jogügyleteken tárgyazó okiratok és beadványok magyar és német szüvegű íromány példával ellátva, minden osztálybeliek használatára. Ara 2 frt 40 kr.

Irtá. Tóth Lajos.

Községi közigazgatás vagyongazdálkodás és számadások kézikönyve.

Irtá: Till Antal.

2-ik javított kiadás.

Ara 2 frt 50 kr.

A m. k. belügyminisztertől, a jegyzői szolgálatra készülőknek ajánlva.